

« zurück blättern vor »

MAKLER subst. m., ab 1586; auch *machlarz*, *machlerz*, *maklerz*, *meklerz*; ‘jmd., der sich beruflich mit der Vermittlung bei Handelsangelegenheiten, Kauf und Verkauf beschäftigt’ – ‘osoba zajmująca się zawodowo pośrednictwem w sprawach kupna, sprzedaży, usług handlowych itp.’: 1586 BielSjem 24, SPXVI *Aby káždy żywność miał trzebá w to vgodzić / Przekupniom y máchlerzom nie dáć fie rozwodzić.* ○ (1595) 1598 KlonFlis Hv, SPXVI *Tu vyžryzřfz džiwnych rzeczy ná przebindy / [...] iuz tu mafz Szpichlerze / Mafz y máchlerze.* ○ (1690–1695) Mitte 17. Jh. SiPas 263v *Pytám się iednak o niego inszych faktorow Machlerzow iako ich tam zowią.* ○ (1777–1791) 1903 Staszic Dzień.I 120, DOR [*Giełda*] *jest to miejsce, na które się uszyscy faktorowie, meklerowie, kupcy i ludzie interesowani o drugiej z południa codziennie zbierają.* ○ 1843–1855 Moracz.Dzieje III 316, DOR *Káždy obcy kupiec [...] musiał się zgłaszać do tłumacza, który pełnił zarazem obowiązki maklerza i pilnował, aby towary były sprzedawane i kupowane tylko według przepisów prawa.* ○ 1852 Bog.Kapit.III 228, DOR *Mekler, faktor dziwaczego lichwiarza i skąpca z ulicy Gołębiej w Warszawie, znanym był nawet czas niejaki od marnotrawnej młodzieży, którą napędzał spekulantowi.* ○ 1933 Chor.Zazdrość 69, DOR *Musiąłem biegać po mieście jak ostatni makler.* ○ 1955 Państwo s.440, DOR *Makler morski działa jako pośrednik na podstawie każdorazowego zlecenia i pobiera prowizję za pośrednictwo.* – SWIL, SW (han.), LSP, DOR (hand.). ◇ **Var:** *machlarz* subst. m. – CN, L, SWIL, SW (stp.); *machlerz* subst. m., 1586 BielSjem 24, SPXVI ○ (1595) 1598 KlonFlis Hv, SPXVI – SPXVI, L, SWIL, SW (m.u.); *makler* subst. m., 1933 Chor.Zazdrość 69, DOR – SWIL, SW, LSP, DOR; *maklerz* subst. m., [hapax] 1843–1855 Moracz.Dzieje III 316, DOR – nur DOR (daw.); *mekler* subst. m., (1777–1791) 1903 Staszic Dzień.I 120, DOR ○ [LBel.] 1852 Bog.Kapit.III 228, DOR – SWIL, SW (stp.), DOR. ◇ **Etym:** nhd. *Mäkler*, *Makler* subst. m., ‘Unterhändler’, GRI. ◇ **Konk:** *agent* subst. m., bel. seit 1894, DOR, zuerst geb. L; *faktor* subst. m., bel. seit 1588, SPXVI, zuerst geb. CN; *pośrednik* subst. m., bel. seit 1456, STP, zuerst geb. CN. ◇ **Hom:** ↑*machlarz*. ◇ **Der:** *meklerka* subst. f., ‘Maklerin’, [hapax] 1901 Smol.W.Pisma III 123, DOR, zuerst geb. DOR; *maklerski* adj., [hapax] (1950) 1952 Meis.Sześciu 15, DOR, zuerst geb. SW; *maklerstwo* subst. n., ‘Tätigkeit eines Maklers’, zuerst geb. SW; *meklerski* adj., zuerst geb. SW; *meklerstwo* subst. n., zuerst geb. SW. ❖ Das Wort ist wohl eine Entlehnung des ausgehenden 18. Jhs. (fehlt bei LINDE) und hat mit ↑*machlarz* wohl nur insofern eine Berührung, als TROJAŃSKI (1835) unter *machlarz*, *machlarka* eine zweite Bedeutung ‘Mäkler’, ‘Mäklerin’ angibt. Dies ist wohl ein Versuch, eine Neuentlehnung der phonologischen Form eines bereits vorhandenen Wortes anzupassen. Vgl. ↑*machlarz*, ↑*macher*.

« zurück blättern vor »